

Szerkesztőségi iroda:
Nagyberek, Zápolya-u. 1.,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-u. 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRAJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések
Kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
delután 5 órákor.

Nagyberek, 1912.

XLI. évfolyam 282. szám.

Hétfő, december 9.

A hármasszövetség megújítása

— dec. 9.

Világra szóló válságok, a felzaklatott Európa legmagasabbra esigázott feszültsége közepette, egy balkáni véres háború felforgatásainak küszöbén lapidaris rövidséggel száll szerte a hír: a hármasszövetséget megújították.

A szombaton este kiadott rövid hivatalos közlemény megiepetést csak azért kelt (bárha sejteni lehetett, hogy egyidő óta erről is folyik a szó diplomatáink között), mert ezt a több mint három évtizedes szövetséget egész Európa olyan magától értetődőnek, olyan természetesnek és megingathatlannak érzi, hogy megújításának szüksége már rég nem foglalkoztatja az elméket. Való, hogy ennél hosszabb és üdvösebb szövetséget nem ismer a világ-történelem: 1879 óta, tehát majdnem negyvedfél évtized óta áll fenn Németország és Ausztria-Magyarország között és kerek három évtizede e kettő és Olaszország között. Ez idő alatt megdönthetetlen sziklavára volt a békének s roppant erejét soha másra, mint Európa nyugalmanak megővésére nem használta. Hogy milyen eredménynyel felelt meg ez önként vállalt nemese feladatának, az utóbbi évtizedek történelmének lapjai bizonyítják.

Másfél hónapja amióta a balkáni szövetség háborút kezdett a török birodalommal s fegyveres mérkőzéssel párhuzamosan megindult a diplomáciai eselszövés is, talán akadt egy-egy botor koponya, mely a szövetség lejártára vagy esetleges megingatására gondolt. Tán nem egy felforgató tervnek illetén elvakult számítás volt az alapja. Nos, a hármasszövetségnek gyors megújítása, éppen most, a válságok kellős közepén, az ismeretlen kimenetelű feszültség tetőpontján lesújt a válságkeverőkre és megnyugtatta a béke híveit. Mert ha van mód a béke fentartására, a mai fenyegető helyzetben, ha van mód elkerülni a háborút, amikor kihívás kihívást követ és léteerdekekért kell sikra szállani: ez a hármasszövetségnek hűséges összetartása, ereje és szilárdsága.

Ez a hatalmas szövetség nemcsak egy elvakult pökhendi népnek jelenthet végtelen mementót, de esztelen barátait is

meggondolásra bírhatja s a szörnyű lejtőn megállíthatja.

HIREK.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével ma délelőtt tartotta december havi ülését. Az ülésről holnapi lapunkban számolunk be részletesen.

— **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter Wlad György nagyberekkeri kir. törvényszéki és Gavrilovics István nagyberekkeri kir. járásbírói jegyzőket kölcsönösen áthelyezte, továbbá Gavrilovics Istvánt ügyészségi megbízottá rendelte ki.

— **Eljegyzés.** Ember Antal nagyberekkeri m. kir. pénzügyi tanácsos folyó hó 7-én eljegyezte Weiserschan Micike kisasszonyt, Weiserschan Jakab nagyberekkeri kereskedő és neje szül. Trogmajer Louiza leányát.

— **Doktorra avatás.** Marschang Aladart, Marschang Miklós máriaföldi jegyző fiát szombaton avatták orvosdoktorrá a budapesti egyetemen.

— **Előadás Bulgáriáról.** A kultüreget szabad liceumának tegnapi délutánján Bárány Béla, a főgimnázium jeles tanára tartott előadást „Bulgáriáról”. A tartalmas felolvasást, már aktualitásánál fogva is, nagy érdeklődéssel hallgatta végig a szépszámu közönség és az előadás végeztével zajos tapsokkal honorálta az előadót.

— **A megyei ipartanács tagjai.** A vármegye közigazgatási bizottsága mai ülésén a vármegyei ipartanácsba a maga részéről rendes tagoknak: Mayer Rezsőt és Mesznik Lipót, póttagoknak Csada Károlyt és Bencke Miksát választotta meg. A temesvári kereskedelmi és iparkamara a maga részéről Weisz Izidort és Kutschera Metódot küldötte ki a megyei ipartanácsba.

— **Tanítók küldöttsége Karátsónyi Jenő grófnál.** A „Délmagyarországi Tanítóegylet” bánlái fiókköre f. hó 6-án Spatár Valér szentjánosi áll. isk. igazgató, egyleti elnök vezetése mellett küldöttségileg tisztelgett kerületi képviselőjük gróf Karátsónyi Jenőnél Bánlakon. Spatár elnök hatásos beszédében ecsetelte a magyar tanítóság nehéz anyagi helyzetét és az országos tanítói szövetség által összeállított memorandum átadása mellett kérte Karátsónyi Jenő gróftól, hogy a tanítók fizetésrendezése alkalmával az országgyűlésen felszólalásával és közbelépésével hasson oda, hogy a magyar tanítóság hazafias munkálkodásáért méltó ellenszolgáltatást kapjon. Gróf Karátsónyi Jenő a tőle megszokott szívélyességgel fogadta a küldöttséget és válaszában kiemelte, hogy ismeri a tanítóság szomorú anyagi helyzetét és teljesen méltányosnak tartja a tanítóság kérelmét. Egyben megígérte, hogy a fizetésrendezés alkalmával tőle telhetőleg mindent elfog követni, hogy a tanítóság jogos kívánsága amennyire lehet teljesíthessék.

— **Tudományos előadás.** Dr. Czapi Gyula tegnapi délután háromnegyed 4-kor igen nagyszámu és disztíngvált hallgató-

ság előtt tartotta meg biológiai előadását az élet eredetéről. Mélyreható s az organikus élet mibenléte és eredetéről felállított különféle természettudományi hipotéziseket nagy elmeiell boncolgató előadása kapcsán szorosán tudományos érvekkel igyekezett kimutatni a generáció spontaneit, vagyis az ugynevezett ősnemzés teóriájának tarthatatlanságát és oda konkludált, hogy a szerves anyag s a szerves élő anyag közötti áthidalhatatlan különbség természettudományi okfejtéssel is a Teremtőnek fogalmához vezet és így a hit és a tudomány között nincs ellentét. A mindvégig feszült érdeklődéssel meghallgatott előadást a közönség — melynek soraiban ott láttuk Tóth István min. tanácsost, dr. Kovács Rókus kir. ügyészt, Kiss István pénzügyi tanácsost, Szalay József és Jeszenszky Nándor lelkészeket s társadalmi életünk sok más kitünőségét, — zajosan megtapsolta.

— **Üdvözlés a kisipar támogatásáért.** Cserny Károly országgyűlési képviselőt a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmából mondott beszédeért a nagyberekkeri iparoskör a következő távirattal üdvözölte: Kisiparunk fejlesztése érdekében az országgyűlésen tartott részletes és mélyreható, bátor és szakavatott beszédeért a küzdelmében magárahagyott kisiparosság állami felkarolását sürgető szavaier szívből fakadó hálás köszönetét fejezi ki a Nagyberekkeri Iparoskör.

— **Az új adótörvények.** — **Dr. Szende Pál előadása.** Mint ismeretes, az OMKE nagyberekkeri kerületi vezetőségének sikerült egy előadásra megnyerni dr. Szende Pált, az OMKE. főtákarát, a kiváló közgadsági szakirót. Dr. Szende Pál tegnapi délelőtt tartotta meg előadását a Lloyd-társulat Korona-szállóbeli helyiségének dísztermében. Az előadásra a nagyberekkeri kereskedő és pénzügyi világ színe-java gyűlt össze, de mások is érdeklődtek az érdekesnek ígérkező előadás iránt, akik között megjelent dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző is. Dr. Szende az új adótörvényeket ismertette annak összes kommentárjaival együtt teljes szaktudásra valló alapossággal. A jelen voltak a legnagyobb figyelemmel hallgatták végig a valóban hasznos fölvilágosító előadást, melynek végeztével lelkesen megtapsolták az illusztris előadót.

— **A nagyikindai szerbek állásfoglalása.** Nagyikindáról jelentik: A nagyikindai gör. kel. szerb hitközség, mely a délvidék hitközségei között a legnépesebb és a legtekintélyesebb, a napokban közgyűlést tartott, amelyen Bogdán Márkó hitközségi elnök napirend előtt felszólt és a következő indítványt tette:

„Bizonyos idő óta, főleg a vidéki magyar és német lapokban olyan hazug hírek látnak napvilágot, mintha az itteni szerbség között mozgalmak és elégedetlenségek volnának észlelhetők, amelyekből biztosra következtethető, hogy az első alkalom adtán forradalmat idéznek fel, a törvényes rend és külháboru esetén, saját hazájuk ellen.

Miután nincs más alkalom arra, hogy mi szerbek állást foglaljunk ezen alaptalan és

Értesítés.

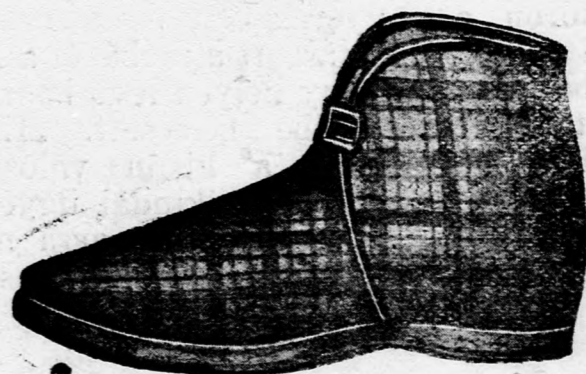

Tisztelettel értesítjük a tisztelt közönséget, hogy a helybeli piacon (Fő-utca 37) fiókküzletet nyitottunk,

amelyben férfi, női és gyermek-cipők gyárilag lebélyezett, szigoruan szabott áron állanak a t. közönség rendelkezésére. Gyártmányainkat elsőrangú minőségük, szolid és izléses kiállításuknál fogva a vásárló közönség jóindulatába ajánljuk és kérjük nb. rendelményeivel bennünket teljes bizalommal szerencséseltetni.

Kiváló tisztelettel 1332-23.10

Moskovits Anatómiai Cipőraktár Hunyadi-utca 37-ik szám.

célzatos hazugságokkal szemben, indítványozom, hogy a mai közgyűlés, mint az itteni szerbség leghívatottabb képviselője, jelentse ki, hogy ezen aljas és rosszakaratu híresztelések felett az undor érzésével van eltöltve, és hogy mi eddig sem szorultunk tanítóra, aki minket kioktatna aziránt, hogyan kell a fajszeretetet a hazaszeretettel összeegyeztetni és harmóniában megtartani.

A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

A hitközségi közgyűlés ezenkívül revízió alá vette a korábbi közgyűlésnek azt a határozatát, mellyel a szerb háboruban elesettek és megsebesültek segélyezésére a saját pénztárából 20.000 K-t utalványozott. Ezt a határozatot ezuttal odamódosította, hogy adományát 5000 K-ra szállította le és ezen adomány kiadását is csak a felelős hatóság jóváhagyásától tette függővé. Végül pedig ugyancz alkalommal megreparálta egy korábbi közgyűlésnek azon határozatát is, mellyel az autonómia felfüggesztését tárgyzó királyi kézirat tudomásulvételét megtagadták. A közgyűlés ezuttal a legfelsőbb királyi kéziratot illő alattvalói hódolattal tudomásul vette.

— **Előadás az iparoskörben.** A nagybecskereki iparoskörben tegnap délután Lukács Iván szeszgyáros, a helybeli kereskedővilág egyik szakképzett és tekintélyes tagja tartott érdekes és tanulságos előadást az ipar és kereskedelem alapeleiről. Az előadó röviden és a praktikus oldalairól megvilágítva fejtegette tárgyát, melyet alapos gondnal és tudással készített elő. A felolvasást a helybeli kereskedő és iparos világ sok tekintélyes tagja hallgatta végig, de megjelent az előadás iránt érdeklődő más közönség is és a felolvasás végzetével lelkesen megjeleneztek az előadót.

— **A Béga duzzasztó műveit lefektetik.** A Béga-hajózási m. kir. kirendeltség figyelmezteti a hajótulajdonosokat és egyéb érdekelteket, hogy a Béga duzzasztó műveit előreláthatólag néhány nap múlva, — ha azonban az időjárás hidegbe fordulna, szükség esetén azonnal, — minden további értesítés nélkül le fogják fektetni. Erre való tekintettel terhelt hajók csak saját veszélyükre jöhetnek a Béga-ba, mert a kirendeltség a szükséges vízmélység föntartását nem biztosítja.

— **Leleplezett balkáni hős.** Nagyikindáról jelentik: Napok óta kóborolt Nagyikindán egy balkániasan öltözött szerb, aki réms történetekkel kábitgatta az ottani szerbeket, elmondván, hogy miképpen harcolt a Balkánon, hány törököt küldött a másvilágra, míg végre az egyik hősi harcban ő is megsebesült s menekülnie kellett, hogy el ne fogják. Menekülése közben Magyarországra jutott s direkt Nagyikindára került s mivel már itt van, kérte szerb rokonait, hogy ne sajnáljanak tőle nagy nyomoruságában egy kis pénzt. A jószívű kikindai szerbek adtak is neki s a „hős“ kitünően élt egy darabig, addig míg a rendőrség le nem fűlte. A rendőrségen azután kiderítették, hogy a balkáni hős nem más, mint Sztojkov Szlavkó, aki született Karlován és akinek a Lüle-Burgasznál kapott sebé, mit uton-utfélen mutogatott, egy öt év előtti karlovi korcsmai bicskázástól ered. Foglalkozására nézve eddig cipőfelsőrészeket készített a hős, azonban sikerült egy új és elmés foglalkozást felfedeznie, mely a cipőfelsőrész készítésénél praktikusabbnak, jövedelmezőbbnek mutatkozott. A leleplezett balkáni hőst csavargásra vcsuktak pár napra, aztán eltolongolták majd Kikindáról Karlovára, ahonnan hősi útjára kiindult.

— **Megfőtt gyermek.** Szaján községhől jelentik, hogy a napokban Tóth István ottani földművesnek tizenhét hónapos kisfia beleesett egy nagy üst forró vízbe és a kisgyermek szörnyet halt. Tóth István családjával a szomszédban járt disznótóron, a kisgyereket otthon hagyták, aki valahogy kimászott a szobából a konyhába és az alacsony helyen levő bográcsra tett üst forró vizébe beleesett. Mire a szülők hazajöttek, a kisfiu valósággal megfőtt már. A nagyikindai ügyészség megindította a vizsgálatot arra nézve, hogy terhelt-e a szülőket gondatlanság.

Művészet, irodalom.

** **Konez János és Kiss Gyula hangversenye.** Konez János és Kiss Gyula tegnapelőtt, szombaton este tartották meg hangversenyüket a kaszinó-társulat disztermében. A hangversenyen meglehetősen szép számú és előkelő közönség gyűlt össze, akik sorában ott láttuk dr. Dellimanes Lajos főispánt és dr. Vinczehidny Ernő m. főjegyzőt is. A hangverseny nívója természetesen ismét az előadó művészek kvalitásainak megfelelően kiváló volt. Konez János ismét pazarul csillogtatta kiváló zenei tudását és megértését, technikája pedig még briliánsabb mint tavaly. Különösen Tschajkovszky D-dur koncertjével ért el frenetikus hatást. Kiss Gyula, akit napról-napra látunk magunk előtt fejlődni, tegnap ismét legszebb reményét nyújtotta művészi jövőjének. Technikája elsőrangú. Különös finom pianói, melyek annyira jellemzik Kissnek zenei kifejező érzését, most sem tévesztették el mély hatásukat a zeneértő közönségre. Kiss saját szerzeményű darabjait is előadta, amelyek szintén jellemző erővel juttatják kifejezésre szerzőjük zenei tudását, főként szabadon csapongó, öseredeti tehetségét. Szerzeményei közül legjobban tetszett a „Szerelmi dal“ című, melyet Konez adott elő hegedűn meleg átérzéssel. Egy harmadik művészt is hallottunk szombaton este, Kossovits Pál zeneakadémiai negyedéves növendékét, aki Konez hegedűszámait kísérte diszkrétan. A hangverseny után táncot rögtönöztek, mely a késő hajnali órákig tartott a legvidámabb hangulatban.

* **A legszebb karácsonyi ajándék** tudvaleg egy értékes könyv vagy folyóirat. Ezen elv alapján a Kultura kiadóhivatala minden könyvkereskedésben díszes jegyeket helyezett el. Mindenki, aki valakit „Kultura“ előfizetéssel akar karácsonyra meglepni, egy ilyen jegyet vesz. Ezen jegyet a könyvkereskedő a megadott névre kiállítja, melyet aztán az ajándékozó az elképzeltet legszébb ajándék képpen, a karácsonyfa alá helyezhet. Ilyen utalványok az összes helybeli könyvkereskedőknél kaphatók.

* **A „Darvin“ c. népszerű természettudományi folyóiratnak** december 1-i, 5-ik számát Flammariónnak egy kedves csevegése vezeti be arról, miként mérték fel a Földet. A háboru társadalom-biológiai hatásairól a szerkesztő ír aktuális cikket. Abból az alkalomból, hogy Carrel kapta meg az idei orvosi Nobel-díjat, hosszabb illusztrált cikket olvashatunk az orvostudomány azon ágának haladásáról, melyet Carrel indított meg. A jód fölfedezésének 100 éves fordulójára emlékezett egy másik csevegés. Érdekeseke a többi cikkek is: Atomok sorsa, A mikroszkop az igazság szolgálatában, Szókék és barnák az Egyesült-Államokban stb. A kéthetenként megjelenő folyóiratot dr. Fülöp Zsigmond szerkeszti, kiadóhivatala Andrassy-ut 60. sz. alatt van, előfizetési ára félévre 5 kor. Mutatványszámot szívesen küldenek.

(*) **Az új világ vándora** címe annak a tanulságos szép regénynek, amelyet Sas Ede irt Az Én Ujságomba és amelyet hétről-hétre közöl folytatásokban a magyar gyermekujás kitünő lapja, Móra Ferenc vidám regénye, Csalavári Csalavér kacagató történetét mondja el és tréfás történetet mond el még Ballagó bácsi is, aki Babszemnek, az okos elefántnak esetét irta meg. Garády Viktor szép cikkéből a buvárral ismerkedhet meg a kis olvasó. Pósa bácsi és Endrődi Béla csengő verset irtak, Gyököcssy Endre mondát, Mühlbeck Károly pedig szép képeket pingált. Az Én Ujságom előfizetési ára negyedévre 2.50 korona.

(*) **Uj Idők.** Horkayné, akinek szellemes csevegését az egész magyar olvasóközönség ismeri, Herczeg Ferenc kitünő lapjából, az Uj Idők-ből, e héten is hozzászól az utóbbi napok aktualitásaihoz és finom elmelel teszi szavá a balkánháboru újabb eseményeinek éppen ugy mint a diplomácia munkáját. Az elmés causerie-n kívül ott találjuk még az Uj Idők mai számában Heltai Jenő vidám és művészi értékű szép regényét, amelynek címe „VII. Emánuel és kora“. Lovik Károly ragvógó stílussal Napoleonról irt novellát. Hans Heinzz Everstől pedig a „Séták a nagyvilágban“ népszerű rovatában érdekes utleirást közöl Indiáról. Farkas Pál folytatja egy körörvos följegyzéseinek közlését, Szaboleska Mihály és Feleki Sándor verset irtak, Pásztor Árpád pedig három érdekes és bizarr aviatikai kép mellé irt eleven glosszákat. Az „Idegen

írók“ rovatában Nielson szép novelláját találjuk, melynek címe „A fogadás“. Kritikai szemelvények Farkas Pál kétkötetes nagy munkájáról, a „Francia forradalom“ról számos szép illusztráció, stb. egészíti ki a lap tartalmát.

Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 16. szám.

— **Karácsonyi kézimunkák.** Már most gondoskodik arról a magyar leányvilág eleven és okos lapja, a „Magyar Leányok“, hogy olvasónőinek segítségére legyen a karácsonyi ajándék tervezgetésében. Tanulságos, világos cikket közöl huszonöt szebbnél-szebb kézimunka-mintának bemutatásával, csupa oly kézimunkáról, mely praktikus és kedves ajándék lehet már néhány hét múlva. És amig így tanácsot ad és tanít, közben szórakoztat is Tutsek Anna kitünő leánylapja, amelynek szépirodalmi részét java magyar írók irtják.

A Magyar Lányok előfizetési ára félévre 6 kor. A szerkesztőség és kiadóhivatala új helyiségei Budapest VI., Andrassy-ut 16. sz. alatt vannak.

Törvényték.

§ **Elhalasztott esküdtzéki tárgyalás.** Szegedről jelentik: A szegedi esküdtbíróság előtt Hell Károly rágalalmazási póre volt szombatra kitűzve. Hell most Smetana Antal torontálszigeti nyugalmazott százados és Bajszki István gazdálkodó pörölték be rágalmazás miatt s ezért kellett volna felelni a szegedi esküdtzék előtt, de a vádlott orvosi bizonyítványt küldött a bírósághoz, amely azt igazolta, hogy Hell ágyban fekvő beteg és nem jelenhet meg a tárgyaláson. A bíróság ennek alapján a tárgyalást elhalasztotta.

TÁVIRATOK.

A háboru.

Lukács minisztereinek a királynál. — A szerb konfliktus. — Oroszország intelme Szerbiának. — Olaszország tiltakozása. — A balkáni helyzet. — A beteg szerb királyi család. — A tőzsde.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A háborus helyzetről szóló jelentéseket ma is csak azzal lehet bevezetni, hogy semi változás nincs benne s a helyzet egyformán feszült. Szerbia még mindig harcias hangulatban van, pedig ma egy bécsi félhivatalos könyvatos szentpétervári közleménye szerint Oroszország nem hajlandó Szerbiát föltétlenül támogatni s a szentpétervári jelentésben komoly intellem foglaltatik.

Mai jelentéseink az alábbiak:

Lukács minisztereinek a királynál.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Lukács László minisztereinek ma délután 11 órakor különkihallgatáson volt a királynál. A kihallgatás, mely több mint egy óra hosszágig tartott, a külpolitikai helyzettel függött össze. A miniszterelnök ugyancsak a mai délelőtt folyamán behatóan tanácskozott a külpolitikai helyzetről Berchtold gróf külügyminiszterrel.

Ugyane bécsi távirat jelenti, hogy Stürgkh gróf osztrák miniszterelnököt szintén kihallgatáson fogadta a király.

A szerb konfliktus.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádi jelentés szerint Zsivkovics tábornok utasítást kapott, hogy csapatait a bosnyák határra koncen-

trálja, hogy kellő időben behatoljon Boszniába.

Párisi jelentés szerint a szerb kormány nagymennyiségű hadiszereket rendelt több külföldi, különösen francia cégeknek.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Diplomáciai körökben élénk megbeszélés tárgyat képezi, hogy mi történjék Szerbiával — a háboru után? Kétségtelen ugyanis, hogy egy fegyveres beavatkozás után — bár a monarchia távolról sem gondol területszerzésre, mert ezt csak tehernek tartaná — Szerbia veszítene. Ezt a monarchia a balkáni helyzet rendezésére és biztosítására minden esetre felhasználná. Még ha Szerbia meghátrálna, akkor is megrendülne Péter király trónja, ezért az a felfogás, hogy Péter király helyébe egy erős európai uralkodósaládból ültetnének valakit Szerbia trónjára. Ez irányban már folynak is a megbeszélések a nagyhatalmak között s monarchiánk ezt a kérdést a végleges döntés előtt el akarja intézni.

Orosz intelem Szerbiának.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A félhivatalos „Pol. Corr.”-nek jelentik Szentpétervárról a következőket:

Heiytelen Oroszországnak Szerbia iránti jóakarátát úgy tüntetni föl, mintha az főbátoritana Szerbiát. A helyzet az, hogyha Szerbia mértéktelen követeléseket táplál, kiteszi magát annak a veszedelemnek, hogy teljesen elszigetelten maradjon.

Olaszország tiltakozása.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából jelentik, Olaszország a napokban erélyesen tiltakozni fog a szerb kormánynál Durazzo huzamosabb megszállása ellen.

A balkáni helyzet.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a négy balkánkirály legközelebb találkozni fog egymással Szalonikiben.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Antivariból sürgönyzik, a montenegróiak hevesen ostromolják Skutarit, de eredmény nélkül. Tegnap a török védősereg kitört s megtámadta a montenegróiakat, de ezek visszaverték őket.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, Kiamil pasa egy ujságíró előtt kijelentette, hogy Törökország sohasem fog beleegyezni Albánia fölöttébe.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, Danev, a bolgár szobranje elnöke az éjjel Bukarestbe utazott.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisba érkezett jelentés szerint tegnap hat görög hadihajót láttak a Dardanellák közelében.

A beteg szerb királyi család.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsbe érkezett jelentések szerint Péter király egészségi állapota megrendült s napközben többször ájulási rohamai vannak. Ugyancsak beteg Sándor és György hercegek is.

A tőzsde.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén négy-tíz koronás áresések voltak. A vezetőértékek árfolyama a déli zárlatkor

a következő volt: Magyar Hitel 768.50, Osztrák Hitel 597, Koronajáradék 82.80, Jelzáloghitelbank 405, Leszámitoló Bank 486, Hazia Bank 275, Magyar Bank 519.50, Rimamurányi 668.50, Salgótarjáni 691, Közúti Vasut 645, Villamos Vasut 356.

A képviselőház ülése.

Az ellenzék ma sem ment be a Házba. — A földmivelésügyi tárca. — Nincs ok aggodalomra. Bizzunk a hadseregben.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése elé élénk érdeklődéssel néztek, mert a kitiltott ellenzéki képviselők legnagyobb részének kitiltása lejárt s megjelenhettek volna a képviselőházban. Azt hitték, hogy a kitiltottak bejönnek a Házba s újabb botrányokat rendeznek, azonban az ellenzékiek megmaradtak a szokásos felvonulásnál s miután még egynehány kitiltott ellenzéki képviselőt nem bocsátottak be, a többi ellenzéki képviselő is elvonult.

A Házban ma a földmivelési tárcát tárgyalták, amelynek legfontosabb momentumuma Serényi Béla gróf földmivelési miniszter beszédének az a része volt, amelyben a távollevő miniszterelnök megbízásából és nevében kijelentette, hogy teljesen alaptalan a takarékpénztárak betevőinek félelme, mert hadseregünk ereje döntő s az ország gazdasági helyzete olyan, hogy bármilyen megrázkódtatást kibír. A képviselőház viharos éljenzéssel fogadta a kijelentést s ez bizonyára mindenkit bizalommal fog eltölteni s mindenkit meg fog nyugtatni.

A mai ülés iránt igen nagy volt az érdeklődés, mert a kitiltott ellenzéki képviselők leg többjének kitiltása lejárt s így azt hitték, hogy az ellenzékiek megjelennek a Házban.

Azonban

az ellenzék nem jelent meg a Házban,

hanem csak a parlament elé vonult s mivel két-három kitiltott ellenzéki képviselőt nem engedtek be a Házba, a többi sem ment be, hanem elvonult.

Fél 11 órakor Tisza István gróf elnök megnyitotta az ülést s miután 3-ik olvasásban megszavazták a tegnapelőtt elintézt javaslato-
kat, áttértek

a földmivelési tárca

vitájára.

Elsőnek ma Juriga Nándor szólalt föl, aki élesen támadta Tiszát, majd a nagybirtokosokat, amely utóbbi támadásáért rendreutastást is kapott.

Szilassy Zoltán elfogadja a költségvetést.

Grätz Gusztáv a faipar érdekében beszél s a költségvetést szintén elfogadja.

Nincs ok aggodalomra. — Bizzunk a hadseregben.

Most következett Serényi Béla gróf földmivelési miniszter nagyjelentőségű felszólalása. Miután tárcájának minden kérdését és részletét megvilágította, áttért a háborus aggodalmakból nyilvánuló pénzügyi riadalmakra.

A miniszter Lukács László miniszterelnök nevében és megbízásából beszélt s utalt arra, hogy az utóbbi időben egyes vidékeken a félrevezetett közönség megrohanja a bankokat s kiveszi takarékbetétjeit. Kifejezetten hangsúlyozza a miniszter ennek a mozgalomnak káros voltát s föl hívja a társadalmat és a tisztességes sajtót, hogy fogjon össze ennek

meggátlása érdekében, mert szomorú volna, ha nem volna bizalmunk az ország és a hadsereg erejében. (Zajos éljenzés) Az olyan ország, amelynek mezőgazdasága egyik évről a másikra egy milliárdos emelkedést mutat föl, **oly erős, amely minden megrázkódtatást kibír.** Kéri a társadalmat, a tisztességes sajtót s a közigazgatási hatóságokat, hogy erősítsék az ország lakosságának kitűnő hadseregünk iránti bizalmát. (Viharos éljenzés és taps.)

Ezután Kállay Tamás beszélt az erdőkérdésről.

Az új hercegprímás eskütele.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Csernoch János hercegprímás ma délelőtt 10 órakor tette le az esküt a király kezébe. Az eskütételnél Lukács László miniszterelnök és Zichy János gróf kultuszminiszter működtek közre.

A hármasszövetség megújítása.

Budapest, dec. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből hivatalosan közlik, a hármasszövetség megújítását december 5-ikén irták alá monarchiánk, Németország és Olaszország meghatalmazottai.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11.96
Rozs (áprilisra)	10.47
Zab áprilisra)	11.16
Tengeri (májusra)	7.71

Felelős szerkesztő: Soufai János.

MODERN MOZI

a Városi Színházban.

Telefon 131. szám.

Telefon 131. szám.

Műsor:

Hétfőn dec. 9-én és kedden dec. 10-én:

HALÁLUGRÁS.

Nagy cirkuszdráma 3 felvonásban.

Erényes Lujza. Karcsi álma.
Vigjáték. Bohózat.

A balkáni háboru. (Folytatás.)

Tekintettel a nagy műsorra az előadás pont fél 9 órakor kezdődik.

Jegyek előre várthatók egész napon át a városi jövedéki hivatalban (színházépület).

Szerdán délután 4 órakor ifjúsági előadás.
1268—x.9

Fertőtlenítő szerek

Lakás desinfector vörheny, kanyaró, difteritisznél formalinpastillák 100 db 2 korona 20 fillér, 500 db 8 korona.

Járványoknál istálló desinfector formalines kénpor kilója 2 korona.

Udvar és ürülékhegyek fertőtlenítésére nyers carbol kilója 40 és 60 fill.

Tiszta carbolsav kilója 3 kor. 50 fillér.

Carbolsav kilója 20 fillér.

Creolin kilója 60 fillér.

Carbolium kilója 24 fillér.

Zöldgálicz kilója 24 fillér.

Lysoform, Lysol s minden egyéb idetartozó cikk jutányosan raktáron.

Kovács Sándor drogériája

Törökbecsei járás főszolgabirájától.
11497/912. szám. 1345—3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontárvármegyei törökbecsei járásához tartozó **Aracs** községben elhalálozás folytán megüresedett **községi orvosi állásra** pályázatot hirdetnek.

A községi orvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t.-c. értelmében az államkincstártól 1600 korona évi fizetés, 5—5 évenként megismétlődő — összesen 800 koronára emelkedhető — 200 korona ötödéves korpótlék, a községi pénztártól 400 korona évi lakbér, 2.0 korona tiszteletdíj, a szegények gyógykezelése után és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXIII. t.-c. 7. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **1913. évi január hó 12-ig** nyújtsák be.

Később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választás napját később fogom meghatározni.

Törökbecsén, 1912. évi december 6-án.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

Tiszaszentmiklós község előljáróságától.
1760/1912. sz. 1350—1

Árlejtési hirdetmény.

Beltelken **Tiszaszentmiklós** község létesítetténi óhajt oly **ártézi kút**at, mely a föld felületétől számítva 1 1/2 méter magasságban percenként legalább 80 liter teljesen tiszta és egészséges jó ivóvizet szolgáltatson. Az ezen ártézi kut előállításával kapcsolatos összes költségek fedezésére 5000 (ötezer) korona engedélyezett, úgy, hogy vállalkozó ezt az összeget, illetve ha ennél olcsóbbért vállalkozott, ezen kisebb összeget csakis akkor kapja meg, ha a kutat saját gépével és saját költségén fent érintett követelménynek megfelelően már előállította s a község rendelkezésére bocsátotta. De ez esetben is 20% visszatartatik egy évig biztosítékul.

Ha ezen ártézi kut nem szolgáltatna vizet a feltételül kikötött minőség és mennyiségben, úgy a község mit sem tartozik fizetni a vállalkozónak. A furási munkát 1913. év február hó 3-ikán megkezdendő s teljes erővel szakadatlanul folytatandó befejezésig.

Vállalkozók tehát felhivatnak, hogy ajánlataikat 10% bántpénzzel ellátva „Tiszaszentmiklós község előljárósága” címére **1913. évi január hó 15-ik napjának** délelőtt 10 órájáig adják be, vagy pedig az ugyanakkor Tiszaszentmiklós község tanácstermében megtartandó árlejtéshez személyesen megjelenni sziveskedjenek. Az árlejtés a vállalkozóra azonnal, a községre pedig képviselőtestületi jóváhagyás után kötelező.

Tiszaszentmiklós, 1912 dec. 4.

Községi előljáróság.

Törökbecsei járás főszolgabirájától.
11525—1912. szám. 1352—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontárvármegyei törökbecsei járásához tartozó **Karlova** községben megüresedett **községi orvosi állásra** pályázatot hirdetnek.

A községi orvos javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. t.-c. értelmében 1600 korona évi fizetés, 5—5 évenként megismétlődő — összesen 800 koronára emelkedhető — 200 korona ötödéves korpótlék, szabad lakás és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **1913. évi január hó 1-ig** nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A választás napját később fogom meghatározni.

Törökbecsén, 1912. évi december hó 1-én.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

Elköltözködés miatt egy uri lakás berendezése,

mely áll Lebedő, vizit és hálószoba
butorából, zongora, konyhafel-
szerelés és más apróságból ::

e hó 11-én d. u. és 12-én
szabad kézből eladásra kerül.

Venni szándékozók felvilágosítást nyerhetnek
Lenau-utcában, Hoff Nándor házában, ahol
a butorok elhelyezve vannak, esetleg a
szomszédban lakó Axmann János fő-
allatorvosnál. 1357—2.1

Zsombolyai járás főszolgabirájától.
8971—1912. szám. 1351—3.2

Pályázati hirdetmény.

A zsombolyai járási **gyepmesteri állás** lemondás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat megbízhatóságuk és szakmeretüket igazoló okmányokkal szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi **december hó 23-án** délután 5 óráig benyújtsák, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A járási gyepmester javadalmazása a következő:

Évi fizetés 400 korona

2 segéd után 400 korona.

Lótartási átalány 200 korona.

Szabad lakás és istálló a gyepmesteri telepen.

Ezenkívül a gyepmesteri telepekről szóló megyei szabályrendelet 9. szakasza értelmében szedhető díjak.

A hivatkozott megyei szabályrendelet 10. §-a értelmében más helyi teendők végzése iránt amennyiben az állategészségügyet nem érintik, a községgel külön szerződéses viszonyban állhat, köteles azonban arról gondoskodni, hogy ezáltal az állategészség rendőri ügy ne szenvedjen. Ezen szakasz alapján a Zsombolya község tulajdonát képező épületek és iskolák pócegdőreinek tisztításáért jár a községtől évenként 300 korona.

Zsombolya, 1912. évi december hó 5-én.

Fóris, főszolgabíró.

Két szobából álló butorozott garçon lakás kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

1236—x.16

Telefon:
133.

Karácsonyra játékszerek

Telefon:
133.

csakis kifogástalan teljesen új áruk!

Wehner György

1355—52 1 divatáru cég, Nagybecskerek.

Meghívó.

A Nagybecskereken székelő

Nagybecskereki Takaré- és Előlegegylet mint r.-t.

t. c. részvényesei az **1912. december 12-én d. u. 3 órakor** az intézet szekházában (Hunyadi-utca) tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tiszteletteljesen meghívotnak.

Tárgysorozat:

1305—3.3

1. Két jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Az intézet felszámolása feletti határozathozatal.
3. Felszámoló választása.
4. Felszámoló fizetésének megállapítása.

Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 20. §-a értelmében az intézet pénztáránál legalább három nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezni, a letett részvényekről kiadott elismervény a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgál.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.